

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCE
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis tertîa
Decembris anni M. DCC. XXXIII.*

M. ROBERTO-HUBERTO LINGUET,
Doctore Medico, Præsîde.

An Colico dolori Purgatio?

I.

DOLOR est tam dirus corporis humani hostis, ut multi maluerint mori, quam dolere. Tristissimi illius symptomatis proximam causam puta solutionem continui; aut contigui divulsionem: sed cave credas id symptomatis promiscuè in quamvis corporis partem cadere. Ossâ quantumvis lædas, impunè feceris, si membranam,

2
quâ intus & extus vestiuntur, non attingas. Sentire solis partibus membranosis à naturâ concessum, quæ totæ nervæ sunt, inter quas primas tenent intestina; sed Colon præsertim, quod Colico dolori nomen ut & originem dedit, si quando illius anfractibus hæreat aut coarceatur, quod intestini membranas exquisitissimo sensu donatas distendat; hinc cruciatus vulgo Colicus dictus, qui dolor est aliàs fixus, aliàs vagus, Colon intestinum peculiariter obsidens.

I I.

VENTRICULUS cibi potionisque receptaculum merito audit, & ab illo tanquam abundanti penu, totum corpus alimentum suo jure efflagitat. Stomachus quippe non sibi soli natus, toti corpori coquit. Ejus actio coctio dicitur, quæ placidi motus & succorum huc depluentium ope perficitur. Ejus opus chylus est, colore unus, substantiâ multiplex; Ex partibus namque constat heterogeneis: Harum alibiles quædam, excrementitiæ aliæ; his excipiendis patent intestina, sed Colon præcipue, amplissimum cum sit, cavum, gyrisque multis sinuosum. In eo igitur causam genuini doloris Colici investiga; aut flatum crassiorem, aut humorem lentum ac pituosum, nonnunquam acrem ac mordacem & verè biliosum, fæces induratas, lumbricos sero viscoso in globum coactos, & alia istiusmodi, in quibus præcipuas Colici doloris causas statuimus, quæ ut plurimum ab improbi succi alimentis, crapulâ, ab errore commissio in victus lege, aut vitiatâ ventriculi functione, sobolescunt.

I I I.

CAVEAS obvios quosque ventris cruciatus, Colicos dolores credideris; Nephritici, Iliaci, Uterini, Colica passio pictorum aut pictorum vulgò dicta, nonnunquam veram ita mentiuntur, ut ab imperitis facile confundantur; qui tamen & locis & signis propriis distinguuntur; solùm apud melioris notæ Medicos, is verè Colicus dolor est, qui Colon intestinum occupat. Hunc rarò comitatur febris; hic dolor incipit cum Colo intestino à dextri renis regione, & ad jecoris partem gibbosam ascendit, hinc secundum stomachi fundum ad lienem & renem sinistrum quasi zona tendit; ibique deorsum ad rectum intesti-

num defleat. Ne mireris igitur quòd æger nihil magis metuat, nisi ne medius dirumpatur miser; quòd levissimum digitorum tactum vix ferat, quòd quasi terebello sibi ventrem perforari ac divelli conqueratur, quòd nauseat, vomituriat, quòd cruda multa nonnunquam etiam biliosa supernè excludat, infernè aut nulla aut pauca, quod tympani instar totum tumeat abdomen, quòd rugitus ac murmur frequens obaudiatur, quòd ab esculentis potulentisque irriteretur dolor, quòd singulas abdominis partes quasi doloris conscias accuset, trahitur nempe totum abdomen in consensum Coli intestini malè affecti.

I V.

IN colico dolore plerumque plus est doloris quàm periculi. Ad mortem rarò, ad salutem ferè semper amat terminari: Nonnunquam in alium affectum vertitur. Quò pauciores Coli intestini partes offerciuntur, eò meliore loco sunt res ægrotantium, quo plures, deteriore. Dolet pars infera Coli quæ ad rectum intestinum vergit? Dolor mitior est. Dolet pars supera? Sævior. Non tamen ita contempnas velim, quin haud cunctanter auxiliatrices manus afferas, noxii humoris eliminatione, maxime si sint dolores acerbissimi, uno loco fixi, & constantes, si excrementa prorsus supprimantur, urgeant vigiliæ, si æger levi sudatiunculâ madeat, tunc enim Annibal est ad portas; stringendum ferrum, ne superveniat grave aliquod symptoma, quod pessimæ parentis nequior sit soboles.

V.

QUAMVIS ad mortem sæpius fatalis non sit colicus dolor, tamen ad illius curam infinita penè excogitata sunt remedia; clysmi, potiones, fots, itum est usque ad narcotica, quæ quidem fugacem doloris post liminio redituri mitigationem pollicentur, non perfectam. Omne feret punctum purgatio, quæ citò, turò, & jucundè, per causæ morbum committentis expulsionem dolores profligabit: Si ex blandis Catarticiis, non mochlicis, præviâ Venæ sectione pro viribus ægrotantis, & morbi magnitudine, æstimandâ, concinnetur. Eiusmodi sunt Oleum Amygdalarum dulcium. Manna calabrinum, Tamarindi, Crystalli

4

tartari; non neglectis Laudani ritè præparati grânis aliquot cum Cataracticis permiscendis. Sic enim humores lenti ac visceri di-
viduntur, mordaces & acres leniuntur, biliosi contemperantur,
indurata fæces emolliuntur; membranarum strictura relaxa-
tur; & excrementa Coli cellulis atque etiam tunicis coercita;
probe diluta, determinantur foras.

Ergo Colico dolori Purgatio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

*M. Franciscus Mery, Chi-
rurgia Professor designa-
tus.*

*M. Ludovicus-Hieronimus M. Claudius Vergue.
Cofnier.*

*M. Joannes - Baptista du
Bois, Serenissima Princi-
pis prima Dotaria de
Conty Medicus, & Pro-
fessor Regius.*

*M. Ludovicus - Joannes le
Thieullier, Regis Consi-
liarius, & in majori
Consilio Medicus ordi-
narius.*

*M. Jacobus - Benignus
Winslon, Regia Scien-
tiarum Academia, So-
cietatisque Regiæ Ber-
olinensis Socius, Ten-
tonica Lingua Regius
Interpres.*

*M. Guillelmus - Josephus
de l'Epine.*

*M. Nicolaus le Roy de S.
Aignan.*

*M. Antonius Pepin, Regis
Consiliarius, & in Portu
Bressensi Medicus Pri-
marius.*

Proponebat Parisiis JOANNES DE DIEST, Germanus
Altena, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1733.
à sextâ ad meridiem.